

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

KINDEREN VAN ONS VOLK

spel van het land in vijf bedrijven

door

Antoon Koolen

In samenwerking met de auteur bewerkt door Kees Spierings en Cor Hermus

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2008

Nr.796

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste DERTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagkaart die, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *KINDEREN VAN ONS VOLK* op te voeren moet de naam van auteur *ANTOON COOLEN* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONEN

Boer Verberne

Zijn vrouw

Marie, hun dochter

Klauske, de knecht

Godefridus Van Den Breemortel.

Giel Slegers

Pastoor Vogels

Jans, de huishoudster van de pastoor

Doruske Timmer

De oude Slegers, vader van Giel

Meester Van Veldhuizen

Graard De Bijl, een rijke boer

Driekus De Booy, een peelwerker.

Het 1ste bedrijf speelt op de hoeve van de Verbernes.

Het 2e en 3e bedrijf spelen op de hoeve "Den Kraaijenberg" van de jonggetrouwen.

De beide laatste bedrijven spelen op de pastorie.

Plaats der handeling : een dorp in de Brabantse Peel.

EERSTE BEDRIJF

De hoeve der Verbernes. Een Brabantse boerenherd. Zondagmorgen na kerktijd. De deur staat open op de zomer buiten. Kippen kakelen, gesjilp van vogels.

Eerste toneel. Marie - Klauske (de knecht)

Marie, met voorschoot voor haar zondagse japon en zonder muts (poffer) schilt aardappelen. Een jonge frisse boerevrouw, maar een meisje. Zij is een beetje ontstemd.

Klauske zit aan de open deur en rookt, als Marie juist een aardappel met lawaai in de emmer kletst.

KLAUSKE : Ik ben blij, dat ik genen aardappel ben, Marie !

MARIE : Och gij !

KLAUSKE : Wat: och gij ?

MARIE : Och niks !

KLAUSKE : (vriendelijk) En toch hebben oe vader en moeder gelijk.

MARIE : En toch zulde 't gauw beleven, dat ik trouw !

KLAUSKE : Wa' ge gelijk hebt ! (hij spuwt)

MARIE : Ik méén het, Klauske, ik trouw het volgende voorjaar.

KLAUSKE : Enen geschikten tijd, Marie, zo goed als de zomer, het na-jaar en de winter. Als ge maar weet met wie.

MARIE : Kande gij mij genen raad geven ?

KLAUSKE : Ik ? Het huwelijk is best. Enen mens met een wijf, zo hoort het.

MARIE : En gij dan Klauske, gij hebt nooit een vrouw gehad.

KLAUSKE : Die 'k hebben wou, die kost ik nie' krijgen. En die 'k krijgen kost, daar ha' 'k schrik af. Nou heb ik mijn pijp !

MARIE : Oe pijp ?

KLAUSKE : Mijn pijp. Ze trekt, ze is lekker en ze is zwijgzaam, en da' kande ge van 't wijf nie zeggen.

MARIE : Wa' raaide ge me ?

KLAUSKE : Trouw !

MARIE : Da' meen ik niet. Ik meen met wie.

KLAUSKE : (Staat op, in de houding) Met mij !

MARIE : Geen gekheid, Klauske. (Half tot zichzelf, half tot Klauske)
Met Giele of met Godefridus...

KLAUSKE : (Kort en bondig) Ge moet den dieje vatten, daar ge het
meeste van houdt, dat is duidelijk, Marie !

MARIE : Maar da' is nou iets, wat ik niet weet.

KLAUSKE : (gaat weer zitten) Allebei kande ge ze nie nemen. Oe vader
heeft er gelijk in als hij zegt, dat het gedraai om die twee
tegelijk, uit moet zijn. De ene of de andere, Marie.

MARIE : (Beetje nadenkend) Gullie begrijpt me toch niet...

KLAUSKE : Begrijpt ge oe zelf wel ?

MARIE : Nee, Klauske, dat is misschien ook wel het geval.

KLAUSKE : Laten we voor 't ogenblik zeggen, dat het Giel is.

MARIE : Waarom ?

KLAUSKE : Omdat-ie daar net aankomt.

MARIE : Nee toch ?

KLAUSKE : Verschiet gij daar af ?

MARIE : Nee. Maar de kerk is al lang uit. Straks komen vader en moeder
thuis. En vader is er toch al zo over te keer gegaan. (Ze ziet
dat Klauske opstaat om weg te gaan) Blijfde ge niet hier,
Klauske ?

KLAUSKE : (Wacht even, kijkt haar aan) Néé, Marie.

Tweede toneel. Giel - Marie - Klauske

GIEL : (Een flinke jonge boer, krachtig, opgewekt, met een naar 't
vrolijke geneigde natuur.)

Kijk da' treft, Marie. Oe vader en moeder zijn zeker nog nie
thuis ? Zo Klauske, gij wordt iederen dag een bietje jonger.

KLAUSKE : (eigenwijs doende) Toch sterf ik jong, ik haal de negentig
niet. (gaat heen)

GIEL : (onverschillig) Ga-de-ge lopen, Klauske ?

KLAUSKE : Als ge er geen bezwaar tegen hebt ?

GIEL : (lacht, haalt schouders op) Geen enkel bezwaar, Klauske !

KLAUSKE : De goejen dag, samen. (af)

Derde Toneel.

Giel - Marie

Terwijl Marie het aardappelgerief wegruimt naar de bijkeuken, loopt Giel, vrij zeker van zijn zaak, wat rond. Als Marie terug komt wil hij gaan zitten.

MARIE : (terugkomend) 'k Zou niet gaan zitten, Giel.

GIEL : Waarom niet ? Ge bent alleen. Ik ben oer vader en moeder in de verte voorbij gelopen. Ik zag ze bij van de Berkvenne binnengaan.

MARIE : 'k Ben er nie' gerust op. Klauske heeft oer ook weer gezien.

GIEL : En wa' zou dat ? Ze maggen me zien. Ik mag gerust voor een ogenblik eens binnen lopen. Ge weet, hoe gère ik het doe, Marie. Ge moet geen schrik van me hebben. Komde gij niet bij mij zitten?

MARIE : Of ik daar de tijd voor heb !

GIEL : Een minuutje toch wel ?

MARIE : (ernstig waarschuwend) Vader en moeder kunnen subiet thuis zijn.

GIEL : Wat zou da' ?

MARIE : Ge hadt vader maar eens moeten horen !

GIEL : Heeft ie dan wat tegen mij ?

MARIE : (Alsof het niet zo erg is) Hij heeft het er altijd over, da' gij en Godefridus van den Breemortel allebei oer de vloer komt.

GIEL : (Met bedoeling, nadrukkelijk) Daar heeft ie gelijk in. Als ge wilt, help ik hem da' Godefridus hier niet meer komt voor de dag, dat wij hem op onze bruiloft verzoeken !

MARIE : (Gestreeld lachend) Meende ge da' ?

GIEL : (Staat op, legt zijn arm om haar heup. Marie spartelt tegen, maar laat merken dat ze 't prettig vindt)

Ziede ge wel, da' gij niet kwaad op mij bent !

MARIE : (Lichtelijk verward) Kwaad ! Waarom ?

GIEL : Wa' zoude ge eraf zeggen, Marie ? Het hangt van ou af, wanneer de bruiloft is.

MARIE : (Hem ontwijkend) Vanavond loopte ge weer mee een ander !

GIEL : (lachend) Da's kwaje praat !

MARIE : (vinnig) Ik heb oer zelf gezien.

GIEL : (vrolijk) Da's zeker al lang gelejen. (met oprecht plezier) Tegenwoordig is er maar één die 'k gère zie. En ge weet nog niet half hoe gere.

MARIE : (opnieuw gevleid) Eén ?

GIEL : (bij haar) Gij, Marie.

MARIE : (plagend) Eer ik oe geloof !

GIEL : (Herhaalt nadrukkelijk) Gij Marie ! Da' moete geloven. (zachter)
Gade ge zondag mee naar Gemert kermis ? We rijden er naar toe
met de tilbury. (hij grijpt haar vast) Ge zalt zien, wat een
plezier we hebben. Ge zal er genen spijt van hebben, Marie !

MARIE : (worstelend) Laat me maar door.

GIEL : Eerst zeggen, of ge mee gaat. (laat haar niet los)

MARIE : (lachend zich verzettend) Da ge sterk bent wéét ik.

GIEL : Wat ik vast heb, laat ik niet los. Daar kande ge van op aan !

MARIE : (zeer ernstig) Nou moet ge me loslaten, Giel.

GIEL : (vasthoudend) Eerst zeggen of ge meegaat.

MARIE : In de week geef ik oe wel bescheid. Laat nou los.

GIEL : Dat is dus afgesproken. (Voor hij haar loslaat kust hij haar)

MARIE : Nee Giel, néé...

GIEL : Dat is op voorhand, voor 't goed bescheid. (Hij houdt haar even
goed in zijn armen)

MARIE : Lelijkerd. Lelijkerd ! (haar weerstand verslapt)

(Haar armen beantwoorden intuïtief de greep van Giels armen.
Onder de lange kus fluiten de vogels. Giel laat haar eindelijk
los en gaat naar de open deur.)

MARIE : (in haar verwarring, zachtjes) Lelijkerd !

GIEL : Da' meende ge nie'...Dag Marie ! Houd oe. Ik wacht oe vader en
moeder nie af. Houd oe !

MARIE : (Kijkt hem weer lachend aan) Dag Giel !

GIEL : Tot van de week ! Ik hou aan oe woord. (af)

(Marie wrijft haar pols, schikt aan haar kleren. Haar gezicht
heeft even de glans der goede herinnering. Ze gaat naar de deur
en kijkt Giel na. Dan, eensklaps uit haar gedachten, komt ze
weer bij de tafel, waarna vader en moeder Verberne binnen komen.)

Vierde toneel. Verberne - vrouw Verberne - Marie - Klauske

VERBERNE : (ernstig kwaad) Is ie weer hier geweest ?

MARIE : (ontwijkend) Wie ?

VERBERNE : Da wete ge heel goed. Giel ! Ik zag hem wel gaan.

MARIE : (geprikkeld) Ik kan hem toch niet de deur uitjagen.

VERBERNE : Ge kant zorgen, dat ie hier niet komt, als er niemand thuis is. Eerst de ene, dan de andere. Eerst Giel Slegers. En dan weer Godefridus van den Breemortel. Ik wil da' geloop nie hebben. De mensen spreken er schand af.

MARIE : De mensen kunnen mij niks schelen.

VERBERNE : Niks kan ou schelen !

VROUW VERBERNE : (Bezig haar poffer af te doen, die ze in een doos met blauw papier bergt, welke ze in de kast zet) Ons kan het in alle geval wel schelen, Marie. Daar moeste ge aan denken.

VERBERNE : Ik heb oe nou onderhand dikwels genoeg gezegd, da' geloop wil 'k nie hebben. Ge bent nog jong zat, in mijnen tijd deden we dat anders en minder haastig. Maar alla, dat weete ge, daar gaat het niet over, da' kan 'k ook over mijn kant laten gaan. Maar da't er hier twee tegelijk voor oe over de vloer kommen, da zal uit zijn, wat ik oe zeg.

VROUW VERBERNE : Laten we er maar over zwijgen, vader. De pastoor kan da' straks beter bespreken dan wij.

MARIE : (verbaasd en lichtelijk onthutst) De pastoor ?

VROUW VERBERNE : We hebben hem gevraagd, dat hij eens zou komen aanlopen. Zo kan het niet langer. Hij zou in de voormiddag nog wel efkes aankomme.

MARIE : Maar wa' voor gedacht hedde gullie er toch af ?

VERBERNE : Een verstandiger als gij zelf, Marie. Ge weet nie' wa' ge enen over zijnen kop haalt. Wat moet het van den Breemortelvolk denken en de oude Slegers ? Gij moet eens onder handen genomen worden. De pastoor had er toch al af gehoord. Als 't moet dan moet het maar, en dan komde gij tot een eind: de ene of de andere. En anders zette gij alles uit oewen kop. Da' zou nog niks erg zijn. Ge bent, verdimme nogan toe, toch nog maar een jong ding ook.

(Klauske komt op)

VERBERNE : (tot Klauske) Ge hadt beter in de herd kunnen blijven, zolang we nie thuis zijn. Men heeft volwassen keinder, en ze moeten nog opgepast worden.

KLAUSKE : Ik heb de varkens gevoerd.

VERBERNE : (lastig) Had da' zo'n haast ?

KLAUSKE : Da nou zo krek nie. Maar ge kant somwijlen beter bij de onnozele varkens zijn dan bij de wijze mensen.

VERBERNE : (nog verstoord) Dan begrijp ik nie, wa ge nou weer hier binnen komt doen.

KLAUSKE : En ik begrijp nie, waar ik diejen kwajen kop van oe aan verdiend heb.

VERBERNE : (kalmerend) Houd oewen mond nou maar.

(Godefridus is binnengekomen.)

Vijfde toneel.   Godefridus - Verberne - vrouw Verberne - Marie - Klauske

GODEFRIDUS : (groot, ietwat stugge, goedige flinke boerenzoon, open gelaat, eerlijke ogen) Goeie morgen, samen! (anderen groeten terug) Ik kan er zeker wel inkomen ?

VERBERNE : (Staat tegenover de verschijning van Godfridus welwillender dan tegenover de afwezige Giel) Kom maar in. Geef Godefridus nen stoel, Marie. Alles goed thuis, Godefridus ?

GODEFRIDUS : (Gaaf zitten, langzaam) Goe, ja, ja, da gaat best.

VERBERNE : De boeren hebben de rog onderhand weer allemaal binnen. Hoe stade gellie ermee ?

GODEFRIDUS : De onze is ook binnen. Hij was nog nie rijp, toen we hem maaiden. Maar as de ene boer aan de rog begint, blijft de ander nie achter. Hij lag plat van 't weer. We kosten er met het machien nie aan.

VERBERNE : Wij net zo min. We hebben hem ook gelijk met de zicht ge- maaid. We hebben de laatste kar gister binnen gehaald.

KLAUSKE : Ja, ja, morgen ga 'k de stoppelen ploegen.

GODEFRIDUS : (Maakt na een kort zwijgen een eind aan dit boeren- praatje) Maar daar kwam ik allemaal niet voor, Verberne.

VERBERNE : O nie ?

GODEFRIDUS : Neeje. (stilte)

(Op zijn stoel gezeten, het hoofd naar Marie gewend, zonder haar aan te zien) Ik maak er beter geen geheim af. De onzen weten waar'k voor hier ben. Ik wou Marietje wel 's graag onder vier ogen gesproken gehad hebben. We moesten maar toe bescheid kommen.

VROUW VERBERNE : (verblijd) Voor da' we toe een bescheid kommen, zalde Marietje moeten horen.

VERBERNE : (tot Marie) Ge hoort waar Godefridus voor komt. (staat op)

(Marie, in de war, dat de anderen er mee gemoeid zijn, zwijgt en zoekt naar een bezigheid die ze niet vindt.)

VERBERNE : Kom moeder, dan kunnen we hier eefkes gemist worden.

(gaat langs Marie, klopt haar stevig op schouder, zwijgt. Af)

VROUW VERBERNE : (tot Klauske) Zie nou da ge weg komt.

KLAUSKE : Da hoefde ge tegen mij nie' te zeggen. Ik heb mee geen wijf van doen. Maar zoveel weet ik wel, da' ge bij zo'n dingen geen getuigen nodig hebt. (Gaat weg)

VROUW VERBERNE : (Langs Marie) Misschien komt de pastoor dan toch nog voor niks. (af)

Zesde toneel.   Godefridus - Marie

GODEFRIDUS : (Na een stilte, moeilijk) Wa' denkte ge eraf ?

MARIE : (Staat roerloos, trekt even haar schouders op. Op het praten van Godefridus ontspant haar gezicht zich in een glimlach.)

GODEFRIDUS : (onbeholpen, staat bruusk op) Marie, ge weet, wat ik oe te zegge heb en waar ik voor gekomen ben.

MARIE : (Kijkt hem even aan, maar blijft zwijgen.)

GODEFRIDUS : (Stug en moeilijk) Ze weten er vanaf bij ons. Ik heb er al dikwijls over nagedacht. Al enen helen tijd. Ge hebt het kunnen rajen. En me docht, aan ou te zien, da' ge... (wacht even) Nou ?

MARIE : Ik weet het nie, Godefridus.

GODEFRIDUS : (Na een stilte) Da's in elk geval nie direct nee gezegd. (pakt zijn pijp, die hij niet opsteekt, doch waarmee hij, weer zittend gaat spelen) Ik wou het mijne geweten hebben. Ge hoort zo wel 't een en ander. Maar ik zou het toch nie geloofd hebben, dat ge ouwen zin op Giel Slegers gezet had.

MARIE : (flauwtjes glimlachend) Och, Giel Slegers. De mensen zeggen zeker zo wel 'es wa'. Geloofde gij de mensen ?

GODEFRIDUS : (Het ene been over het ander leggend) Ik geloof, wa' mijn ogen zien. En ik weet, hoe ge altijd tegen mij geweest bent. Daarom was ik er gerust op, toen ik van den morgen tegen ons moeder zee; ik ga naar Verbernes, vandaag komt het er door.

MARIE : (buigt hoofd) Ge zalt me toch liever den tijd moeten laten, Godefridus.

GODEFRIDUS : Die zal ik oe laten, Marie. Ik kan wachten. (stilte,
Godefridus zit met gespreide benen, de handen tussen de knieën,
het hoofd omlaag) Als 't zo wijd is, we zouden den Kraaijenberg
kannen kopen van van den Berkven, die-t-er afscheid met boeren.
Een schoon boerderij van achttien bunder. (na een nieuwe stilte)
Ge zoudt het nie slecht bij me hebben.

MARIE : (Dankbaar, met een licht merkbare ontroering) Da' weet ik,
Godefridus.

GODEFRIDUS : (Staat op, naar haar toe) Ik heb het dikwijls bij mijn
eigen gedacht. Ik zou het wel schrikkelijk gère gehad hebben.
Da voel ik. En da' zalde gij ook wel weten.

MARIE : Ge moet me de tijd laten, ik zal er over nadenken.

GODEFRIDUS : Da's goed, Marie, ik zal oe gère de tijd laten. 't Is een
heel dinge da' kande ge nie zo ineens besluiten. Maar me docht
zo als ge tegen me waart...Ik ben 't mee mijn eigen eens.
(verontschuldigend) Ik heb er mijnen tijd ook over gedaan.
(verlegen met zijn houding) Nou, dan ga ik maar. (Naar de deur,
waar hij nog even staan blijft) Doe de groeten aan oe vader
en aan moeder.

MARIE : (stil) Da zal ik doen.

GODEFRIDUS : Nou, dan doe ik aan, houd oe, Marie. En tot ziens !

MARIE : Houd oe, Godefridus.

(Godefridus af)

(Marie gaat naar de deur, waar Godefridus doorging, weifelt als
zij hem aanziet. Zij wordt geslingerd tussen de beide keuzen.
Dan gaat ze naar de deur, waar haar vader en moeder door gingen
en roept zacht:)

MARIE : Ge kant wel kommen, Godefridus is weg.

Zevende toneel.   Verberne - vrouw Verberne - Marie

VERBERNE : Zo ?

MARIE : Ge moet de groeten van 'em hebben.

VROUW VERBERNE : Wa' hedde ge hem gezegd, Marie ?

MARIE : Da'k er over denken zou. (zachter) Ik moet er over nadenken,
moeder.

VERBERNE : Stréken, stréken zeg ik oe ! Verdomd nog an toe, als ik
het nie gedacht had, toen ik oe gezicht zag. En zo als ge diejen

jongen voet gegeven hebt !

MARIE : Maar as ik 't dan toch ook niet wéét !

VERBERNE : Och, ge bent....ze moesten ou...

VROUW VERBERNE : (bij de deur, als wilde ze kijken waar Godefridus gaat, waarschuwt naar binnen) Stil. Daar hedde ge Doruske Timmer. Hij heeft Godefridus gezien, dus zwijg maar, dat hij niet kan merken wat er aan de hand is. (Komt naar voren. Er is even een stilte en de drie zoeken naar doening, totdat Doruske Timmer komt.)

Achtste toneel. Doruske Timmer - Verberne - Vrouw Verberne - Marie

DORUSKE : (Een kittig mannetje, onverstoorbaar goed geluimd)

De goeie morgen samen ! Mag ik er inkomen ?

VROUW VERBERNE : Komt er in, Doruske. Gee g'et goe thuis mee de vrouw en de keinder ?

DORUSKE : Puik ! En omda'ge nou zo vriendelijk naar de keinder vraagt, zal ik meteen zeggen, da'k voor de keinder kom. Eerst mijn reclame.

VROUW VERBERNE : Oe reclame ?

DORUSKE : Mijn reclame ! Wacht maar eens. (Al praterdheeft hij een portefeuille uit zijn binnenzak gehaald en toont hen nu een prentbriefkaart) Kijk, dat is een portret, brievekaart formaat. En daar staan al mijn elfjong op. Dat heb ik Giel van den Broeck laten maken.

MARIE : Hedde ge er elf ?

DORUSKE : (met de anderen mee de kaart bekijkend) Elf. En als de volgende een drieling is, dan is hij willekom in het gezelschap. Marie, als ge ooit trouwt, kom dan te voren eens op mijn zulder kijken, waar ze slapen. En neem er een voorbeeld aan. Elf, welgeteld. En de ene is al knapper dan de andere.

VROUW VERBERNE : (wijzend) Den dieje, Dorus, da's een lief manneke.

DORUSKE : Vrouw Verberne, ge vleit me.

VROUW VERBERNE : Helemaal nie, want het is er toevallig ene, die niet op zijn vader lijkt.

DORUSKE : Ze lijken allemaal op mij.

MARIE : En hedde ge da' portret voor de reclame ?

DORUSKE : Voor de reclame. Da' zal ik oe zeggen. Het scheelt oe in de klandizie. Als 'k dit portret laat zien, dan krijg ik nog al es reelijk een karweike, da' ik anders nie' gekregen had. Bij notaris van Heyste vroeg ik om werk. Hij had er geen. Ik heb elf bloeien van keinder, zee ik, die ik als vader zijnde, de mond open moet houden. En toen liet ik hem dit portretje zien.

VROUW VERBERNE : En toen ?

DORUSKE : En toen ? In mijn tuin staat een schuurke, zee hij, breek het af en bouw het weer op. En ik brak het af en bouwde het weer op. En ik zorgde wel, dat er niks meer paste en ik nieuwe deuren en gebinten moest maken. Een pracht karwei. Gekregen door deze, (tilt briefkaart omhoog) door deze reclame ! Nou gij en dan ik. En nou kwam ik es vragen of er hier niks te timmeren valt.

(Allen lachen. Onderwijl komt de pastoor binnen.)

Negende toneel. Pastoor - Doruske - Verberne - Vrouw Verberne - Marie

PASTOOR : Dag allemaal samen.

(Allen zijn blij verrast en groeten opgewekt. Marie schuift haastig een stoel bij voor de pastoor. De pastoor is een vriendelijke, goede dorpspastoor, gemoedelijk en rustig, graag glimlachend, en reeds lichtelijk grijzend.)

PASTOOR : En Doruske Timmer, gij ook hier ?

DORUSKE : Ik ben uit op een karweike. Als ge 'r één voor me hebt, meneer pastoor, laat ons afhandelen en ik ben zo weg. Mijn reclame hoefde gij nie meer te zien, want ge hebt ze al gezien, zo goed als de notaris.

PASTOOR : (lachend) Woude gij mijn pastorij afbreken en weer opbouwen ?

DORUSKE : (slim) Bende ge ook op de hoogte ? Maar ou pastorij krijg ik nie meer in mekaar als ik ze afgebroken heb. Zo'n oud ding !

PASTOOR : Jammer, da'k geen schuurke heb !

DORUSKE : Hoe staat het met het hennenkot, da' ge bij het liefdegesticht zoudt laten bouwen ?

PASTOOR : Da kande ge maken. Daar kande ge direct wel aan beginnen. Het model heb ik klaar.

VERBERNE : Het model ?

PASTOOR : Heb ik eiges gemaakt, volgens de moderne voorschriften.

DORUSKE : Da's knap.

PASTOOR : Ja zeker ! Ik kan, eerlijk gezegd, ook het hennenhok zelf wel timmeren.

DORUSKE : Daar stem ik tegen. Ieder zijn vak. Ik ga zondags ook niet op ouwen preekstoel stan.

PASTOOR : Daarom ! Zijde gij maar gerust. Gij zet het hennenhok volgens het model. En dan ga ik daar henne fokken. En als de boeren de resultaten van mijn voorbeeld zien, dan gaan ze me na volgen. En dan zalde ge eens zien, wat een hennenteelt van betekenis we hier krijgen. En hoeveel gij te timmeren krijgt, Doruske.

VERBERNE : (tot pastoor) Hedde gij daar zo'n verstand af, mijnheer pastoor ?

PASTOOR : Ik zal het ellie allemaal tonen.

DORUSKE : Ik zie niet in waarom een pastoor, die zijn bekwaamheid heeft in het biechten, geen hennen zou kunnen fokken. (allen lachen)

PASTOOR : Gij gaat morgen aan 't werk, Dorus !

DORUSKE : Ik zal niet mankeren. (wil weggaan, bedenkt zich) Meneer pastoor, ik wou oe, nou ik oe toch hier tref, es om raad vragen. Mijn jong zouden zo gère een ezel hebben.

PASTOOR : Wat kan ik oe daarin raden ?

DORUSKE : Is het geen toegeven aan de weelderigheid ? Ik ben maar ene kleine timmerman.

PASTOOR : Dat was Sint Jozef ook. En die had ook een ezel.

DORUSKE : Maar Sint Jozef moest naar Egypte. En da hoef ik nou zo krek nie. En Sint Jozef was Sint Jozef.

VERBERNE : En da bende gij nou zo krek nie.

DORUSKE : Néé. Bij mij zou de ezel voor de luuks kommen. Is ene bok niet meer overeenkomstig mijne stand ? De bok is het mannetje van de geit. En de geit noemen ze in 't geitenblaaie : "de koe der armen". (Allen lachen)

PASTOOR : Doruske, koopte gij maar 'n bok !

DORUSKE : Bedankt voor de raad, meneer pastoor. En bedankt voor de klandizie. En Verberne, denk es aan mij en mijn reclame ! Den goejendag, samen. (af)

Tiende toneel.   Pastoor - Verberne - vrouw Verberne - Marie

PASTOOR : (De vrolijkheid luwt snel, na een stilte) We zullen er
maar niet omheen draaien ?

VROUW VERBERNE : Da's het beste, meneer pastoor.

(Marie gaat wat terug)

PASTOOR : Marieke. Loopte gij vooral nie weg. (Ze komt terug, de
pastoorsteekt zijn hand uit en doet haar zo bij zich aan tafel
zitten) Ge kant niet toe een keus kommen, wel ?

VERBERNE : (tot pastoor) Ge weet, het gaat om Giel Slegers en Gode-
fridus van den Breemortel.

PASTOOR : Dat hedde gij mij gezegd. De ene is de andere waard. Alle-
bei pronte jongens. Hebben ze allebei oe instemming Verberne ?

VERBERNE : Wat mij aanbetreft, ze is vrij. Ik heb ze allebei hoog.

Wa' 'k nie kan uitstaan, is da gevrij mee twee.

VROUW VERBERNE : Da doe me niet, meneer pastoor, nietwaar, zoiets
geeft toch geen pas ?

PASTOOR : (tot Marie) Hoe oud bende gij, Marie ?

VROUW VERBERNE : Te lente is ze drie en twintig geworden.

VERBERNE : En verstand als een scheitgat van zestien !

PASTOOR : Da' hebben we allemaal op onze tijd. En dan moeten we met
verstandgeholpen worden. Marieke, 't is oe vader en moeder en
mij gelijk, wie ge vat van de twee. En ook al vatte ze geen van
twee. Begrijp da goed. Maar als gij met allebei omgaat en ze om
beurten, dan de ene en dan de andere, hoop en verwachting geeft,
dan doede ge wezenlijk ernstig verkeerd, en daar kunnen lelijke
dingen af komme.

MARIE : Als ik het wist, meneer pastoor.

PASTOOR : (kalm) Van wie houde gij 't meest ?

MARIE : Ik wéét het nie, meneer pastoor.

PASTOOR : Ge kant oe hart raadplegen.

MARIE : (Moeilijk om de aanwezigheid van haar ouders) Als ik zeg: Giel,
dan heb ik spijt om Godefridus. En als ik zeg Godefridus, dan
heb 'k er weet af voor Giele...

PASTOOR : Da kan 'k nie vatten !

MARIE : Toch is het zo.

PASTOOR : Maar verbeeld oe nou es, da' Godefridus ook zo was en ou zou
willen hebben en een ander.